

Fremsat den {FREMSAT} af Karen Ellemann

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service (Frit valg af hjælpemidler og boligindretning)

§ 1

I Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009, som ændret senest ved lov nr. xx af xx. xx 2009, foretages følgende ændringer:

1. § 112, stk. 3, affattes således:

”Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale, og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.”

2. I § 116 indsættes efter stk. 1, som nye stykker:

”Stk. 2. En person, der er tilkendt hjælp efter stk. 1, kan, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den af kommunen valgte håndværker. På samme måde kan ansøgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Stk. 3. Indenrigs- og socialministeren fastsætter nærmere regler om adgangen efter stk. 2, til frit at vælge håndværker og materialer i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning.”

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 116, stk. 5, ændres »stk. 2« til: »stk. 4«.

4. I § 116, stk. 6, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1, 2 og 4«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Med dette lovforslag fremsætter regeringen to forslag om ændring af lov om social service (serviceloven):

1. Forslag om frit valg af hjælpemidler
2. Forslag om frit valg af boligindretning,

Lovforslaget fremsættes som led i udmøntningen af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om finansloven for 2010. Lovforslaget udmønter desuden dele af regeringsgrundlaget og dele af kvalitetsreformen. Forslaget giver adgang til frit valg af hjælpemidler og frit valg af boligindretning.

Regeringen ønsker med denne del af lovforslaget at forbedre vilkårene for borgere med nedsat funktionsevne gennem øgede og bedre valgmuligheder for den enkelte. Forslaget ændrer ikke ved kommunalbestyrelsens ansvar for at træde til med handicapkompenserende hjælp til borgere med funktionsnedsættelser.

Lovforslaget bygger på det grundlæggende menneskesyn, at der skal udvises respekt for borgernes forskellighed og den enkeltes ret til selv at vælge. Retten til at have indflydelse på eget liv skal gælde for alle, også når tilstedeværelsen af en funktionsnedsættelse gør, at man får brug for hjælp fra det offentlige.

Forslaget skal ses som en udmøntning af regeringens generelle politik om at skabe lige muligheder for samfundets svage og udsatte grupper.

Forslaget tager udgangspunkt i den frit valgs-ordning, som i dag er gældende vedrørende særligt personlige hjælpemidler. Efter denne ordning, som blev indført ved lov nr. 497 af 12. juni 1996 om ændring af lov om social bistand (støtte til særligt personlige hjælpemidler), kan borgeren frit vælge leverandør af særligt personlige hjælpemidler, og borgeren kan mod betaling af en eventuel merpris købe et dyrere hjælpemiddel end det, som kommunalbestyrelsen har bevilget.

Forslaget imødekommer et ønske hos såvel borgerne som de handicappolitiske interesseorganisationer, som de senere år har efterspurgt et friere valg i forhold til såvel hjælpemidler som boligindretning

Med forslaget tilgodeses disse ønsker, og der gives endvidere mulighed for, at borgeren kan vælge andre materialer til boligindretning end dem, som kommunalbestyrelsen har bevilget støtte til.

2. Gældende ret

2.1. Frit valg af hjælpemidler

Reglerne om støtte til hjælpemidler til borgere med nedsat funktionsevne er hjemlet i servicelovens § 112 og i bekendtgørelse nr. 987 af 6. august 2007, med senere ændringer, om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (hjælpemiddelbekendtgørelsen).

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 112, stk. 1, yde støtte til hjælpemidler til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af funktionsnedsættelsen, i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at borgeren kan udøve et erhverv. Det fremgår af § 3 i hjælpemiddelbekendtgørelsen, at hjælpen ydes til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede funktionsnedsættelse og de deraf affødte behov for kompensation i hver enkelt sag afgør, hvilket hjælpemiddel der er bedst egnet og billigst.

Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 112, stk. 2, bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af en bestemt leverandør, som kommunen har indgået leverandøraftale med. Hjælpemidler ydes dertil som alt-overvejende hovedregel i form af udlån fra kommunen. Dette betyder i praksis, at kommunen udleverer et

bestemt hjælpemiddel til borgeren, når denne er visiteret til et hjælpemiddel. Borgeren har således ingen indflydelse på valg af leverandør eller af det pågældende hjælpemiddel.

Undtaget herfra er servicelovens § 112, stk. 3, om særligt personlige hjælpemidler, hvor borgeren, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, kan vælge selv at indkøbe hjælpemidlet og få udgifterne hertil refunderet. Der kan dog højst refunderes udgifter med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan borgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning til det bevilgede hjælpemiddel.

Ved særligt personlige hjælpemidler forstås kørestole, som forudsætter individuel tilpasning og nødvendigvis må benyttes i hovedparten af dagens timer, ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinskoptisk definerede, varige øjenlidelser.

Herudover gælder der, jf. servicelovens § 112, stk. 4, en særlig frit valgs-ordning på høreapparatområdet, hvor borgere over 18 år kan vælge at få høreapparat udleveret hos en godkendt privat høreapparatleverandør med tilskud fra kommunalbestyrelsen. Tilskuddet udgør op til 6.010 kr. pr. høreapparat i 2009.

2.2. Frit valg af boligindretning

Reglerne om hjælp til boligindretning til borgere med nedsat funktionsevne er hjemlet i servicelovens § 116.

Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 116, stk. 1, yde hjælp til indretning af bolig til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Kommunalbestyrelsen kan vælge, hvilken håndværker der skal udføre boligindretningen, og hvilke materialer der anvendes. Borgeren har således ikke krav på indflydelse på valg af håndværker og materialer.

Borgeren får ejendomsretten til den boligindretning, som kommunalbestyrelsen yder hjælp til. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke, medmindre der er indgået særlig aftale herom, have krav på at få boligindretningen tilbageleveret efter endt brug.

Når der gives hjælp til boligindretning i en ejerbolig, kan der som udgangspunkt ikke gives tilsagn om dækning af udgifter til nødvendig reetablering af boligen. I det omfang der er indgået aftale om tilbagelevering af en bevilget boligindretning efter endt brug, vil der dog kunne indgås aftale om reetablering i forbindelse med bevillingen af boligindretningen. Hvis der er tale om en boligindretning i en lejebolig, skal der som udgangspunkt indgås aftale om reetablering mellem lejeren og kommunalbestyrelsen. Aftalen skal indgås i forbindelse med bevillingen af boligindretningen. Ifølge lejelovens § 29, stk. 9, har lejeren alene ret til at foretage boligindretning, hvis kommunalbestyrelsen garanterer for betaling af reetableringsudgifter ved lejerenes fraflytning. Lejeren skal underrette udlejer, før boligindretningen finder sted. En lignende bestemmelse findes i lov om leje af almene boliger.

Kommunalbestyrelsen kan stille krav om tilbagebetaling af hjælp givet til boligindretning, hvis hjælpen er givet til indretning af en ejerbolig, som borgeren med funktionsnedsættelse er ejer af. Endvidere kan der kun stilles krav om tilbagebetaling, hvis boligindretningen medfører en ikke ubetydelig forøgelse af boligens værdi, også for andre. Den del af hjælpen, der modsvarer denne værdiforøgelse, ydes i form af et rente- og afdragsfrit lån, der forfalder til betaling ved ejerskifte. Til sikkerhed for dette lån oprettes og tinglyses et pantebrev i den ejendom, som boligindretningen vedrører. Der henvises herved til bekendtgørelse nr. 680 af 20. juni 2007 om afgrænsning af tilbagebetalingspligt og sikring ved pant for hjælp ydet til boligindretning og skift af bolig.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Frit valg af hjælpemidler

Denne del af lovforslaget fremsættes med henblik på at sikre, at borgerne fremover gives ret til frit valg med hensyn til leverandør af alle typer af hjælpemidler. Det vil sige, at den adgang til frit valg, der i dag

gælder for særligt personlige hjælpemidler, udvides til at gælde for alle hjælpemidler. Borgeren vil endvidere mod betaling af prisdifferencen kunne vælge et dyrere hjælpemiddel end det, der er omfattet af kommunalbestyrelsens bevilling.

Det er borgeren selv, der indkøber hjælpemidlet, hvorefter udgifterne refunderes af kommunalbestyrelsen. Hvis der er tale om et hjælpemiddel, der er omfattet af en af kommunalbestyrelsen indgået leverandøraftale, kan der højst refunderes udgifter med et beløb svarende til den pris, som kommunalbestyrelsen kunne have erhvervet hjælpemidlet for hos sin leverandør. Hvis der er tale om et hjælpemiddel, der ikke er omfattet af en leverandøraftale, kan borgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Den særlige frit valgs-ordning, som gælder i forhold til høreapparater, berøres ikke af dette forslag.

Retten til frit valg vil ikke gælde for redskaber, der er til fælles brug for personer i et botilbud efter servicelovens kap. 20 eller i en daginstitution, en klub eller en døgninstitution efter servicelovens kap. 7, 8 og 11, eller som i øvrigt er basisinventar i det pågældende botilbud eller den pågældende daginstitution, klub eller døgninstitution. Dette hænger sammen med, at sådanne redskaber ikke er hjælpemidler i servicelovens forstand, men stilles til rådighed af botilbuddet, daginstitutionen, klubben eller døgninstitutionen.

På samme måde er redskaber såsom lifte eller plejesenge, som kommunen af hensyn til f.eks. medarbejdernes arbejdsmiljø skal kunne vælge, heller ikke omfattet af retten til frit valg. Sådanne redskaber betragtes ligeledes ikke som hjælpemidler i servicelovens forstand, men er derimod omfattet af arbejdsmiljølovgivningen.

Lovforslaget ændrer ikke på det generelt gældende kompensationsprincip, hvorefter borgere med nedsat funktionsevne tilbydes ydelser og hjælpeforanstaltninger for i videst muligt omfang at kompensere for og minimere konsekvenserne af deres funktionsnedsættelse. Der skal fra kommunalbestyrelsens side således fortsat ydes den hjælp, som borgeren efter lovgivningen har krav på, uden at dette får økonomiske konsekvenser for borgeren. Det bemærkes herved, at kommunalbestyrelsen efter loven skal yde støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Konsekvensen af lovforslaget vil således være, at borgerne får mulighed for selv at vælge leverandør samt mod merbetaling at vælge et dyrere hjælpemiddel, der stadig kompenserer for borgerens funktionsnedsættelse.

Samlet vurderes det, at ca. 189.000 udleverede standardhjælpemidler årligt udgør den samlede mængde af standardhjælpemidler, hvor borgerne potentielt kan anvende det frie valg. Det antages, at der frem til 2013 vil være en stigende udnyttelsesgrad i anvendelsen af det frie valg. Brugen af frit valg af hjælpemidler og boligindretning vil blive kortlagt ved en undersøgelse af anvendelsen tre år efter ikrafttrædelse.

3.2. Frit valg af boligindretning

Med denne del af lovforslaget gives borgerne mulighed for mod en eventuel merbetaling at vælge en anden håndværker end den, som kommunen har valgt til at udføre en boligindretning bevilget efter serviceloven. Endvidere kan borgerne mod merbetaling vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har bevilget.

Denne del af lovforslaget skal således sikre, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne får indflydelse på valg af håndværkere og/eller materialer til nødvendig boligindretning givet efter servicelovens § 116 som følge af funktionsnedsættelsen.

Det bemærkes herved, at forslaget alene omfatter de tilfælde, hvor der er tilkendt hjælp til boligindretning efter § 116, stk. 1, mens de tilfælde, hvor der tilkendes hjælp til boligskift efter § 116, stk. 2, falder udenfor. Hjælp til boligskift udmåles som et kontant tilskud, hvorfor regler om frit valg i denne forbindelse vil være overflødige.

Lovforslaget ændrer ikke på, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne tilbydes handicapkompenserende hjælp til boligindretningen. Konsekvensen af lovforslaget vil være, at borgerne får mulighed for – mod en eventuel merbetaling - at vælge en anden håndværker end den, kommunalbestyrelsen har valgt til at udføre boligindretningen samt - mod merbetaling – at vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har bevilget.

I overensstemmelse med gældende ret vil borgeren, hvis den pågældende vælger en boligindretning, der inkluderer ændringer, der ikke er bevilliget hjælp til, selv skulle afholde den ekstra udgift.

Kommunalbestyrelsen har som myndighed ansvaret for, at borgeren modtager den hjælp, som borgeren efter afgørelsen har krav på. Det indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at følge op på afgørelsen og pligt til at bevilge borgeren yderligere hjælp til boligindretning, når der er behov for det.

Der blev i 2008 afgjort ca. 8.500 sager om hjælp til boligindretning. Brugen af frit valg af hjælpemidler og boligindretning vil blive kortlagt ved en undersøgelse af anvendelsen tre år efter ikrafttrædelse.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De samlede offentlige udgifter som følge af lovforslaget forventes at udgøre 6,3 mio. kr. i 2010, 10,0 mio. kr. i 2011, 10,5 mio. kr. i 2012 og 12,0 mio. kr. i 2013. Fra 2014 og frem udgør de offentlige udgifter 10,5 mio. kr. årligt. For frit valg af hjælpemidler har kommunerne merudgifter til information til borgerne, administrativt merarbejde samt tilbagelevering af hjælpemidler til kommunen. For frit valg af boligindretning har kommunerne merudgifter til information til borgerne, planlægning, rådgivning og dokumentation. I 2013 er der afsat 1,5 mio. kr. til en kortlægning af brugen af frit valg af hjælpemidler og boligindretning.

Tabel 1: Frit valg af hjælpemidler og boligindretning

	2010 ¹	2011	2012	2013
Frit valg af hjælpemidler	2,5	5,0	5,5	5,5
Frit valg af boligindretning	3,8	5,0	5,0	5,0
Effektmåling af lovforslaget				1,5 ²
I alt	6,3	10,0	10,5	12,0

¹ Der er regnet med halvårseffekt det første år, idet lovforslaget træder i kraft 1. juli 2010.

² Engangsudgift i 2013.

Lovforslagets samlede økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at medføre mindre administrative konsekvenser for borgerne. De administrative opgaver kan f.eks. bestå i afregning med leverandør eller håndværker og tilvejebringelse af dokumentation for, at det valgte hjælpemiddel eller de valgte materialer opfylder kravene i kommunalbestyrelsens bevilling.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Ankestyrelsen, Center for Ligebehandling af Handicappede, Dansk Erhverv, Dansk Handicap forbund, Dansk Industri, Dansk Rehab Group, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Uvildige

Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Ergoterapeutforeningen, Foreningen af Socialchefer i Danmark, KL og Sjældne Diagnoser.

10. Sammenfattende skema.

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ udgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Forslaget medfører samlede kommunale merudgifter på 6,3 mio. kr. i 2010, 10,0 mio. kr. i 2011, 10,5 mio. kr. i 2012 og 10,5 mio. kr. i 2013 og årene derefter. I 2013 udgør de statslige udgifter til en undersøgelse af ordningen 1,5 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Af de samlede kommunale merudgifter, udgør de samlede administrative merudgifter 5,1 mio. kr. i 2010, 7,1 mio. kr. i 2011, 7,4 mio. kr. i 2012 og årene derefter.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse indfører ret til frit valg af leverandør af hjælpemidler. Det frie valg omfatter også en ret for borgeren til frit at vælge at indkøbe et dyrere hjælpemiddel end det, som kommunalbestyrelsen har bevilget. Det er borgeren selv, der indkøber hjælpemidlet, hvorefter udgifterne refunderes af kom-

municipalbestyrelsen. Hvis der er tale om et hjælpemiddel, der er omfattet af en af kommunalbestyrelsen indgået leverandøraftale, kan der højst refunderes udgifter med et beløb svarende til den pris, som kommunalbestyrelsen kunne have erhvervet hjælpemidlet for hos sin leverandør. Hvis der er tale om et hjælpemiddel, der ikke er omfattet af en leverandøraftale, kan borgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Princippet om støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel er gældende i dag, jf. afsnit 2.1 i de almindelige bemærkninger. Det er kommunalbestyrelsen, der ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede funktionsnedsættelse og de deraf affødte behov for kompensation i hver enkelt sag afgør, hvilket hjælpemiddel der er bedst egnet og billigst. Det skal fremgå af bevillingsskrivelsen, hvilket hjælpemiddel kommunalbestyrelsen anser som bedst egnet og billigst, og dermed hvilket hjælpemiddel kommunalbestyrelsen yder støtte til. Herved er borgeren på forhånd bekendt med, hvor meget støtte kommunalbestyrelsen vil yde og til hvilket hjælpemiddel, inden borgeren tager stilling til, om den pågældende ønsker at benytte retten til frit valg. Kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvilket hjælpemiddel der er bedst egnet og billigst, kan påklages i det administrative klagesystem. Med bestemmelsens indførelse er der ikke tilsigtet nogen ændringer i forhold til borgerens berettigelse til hjælpemidler. Det betyder bl.a., at borgeren fortsat skal have støtte til det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Lovforslaget berører ikke den særlige frit valg-ordning, som gælder i forhold til høreapparater. Denne ordning fortsætter således uændret.

Lovforslaget følger de principper, der i dag er gældende for det frie leverandørvalg af særligt personlige hjælpemidler. Med forslaget ændres der derfor ikke på kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse, ligesom det fortsat vil være kommunen, der ejer hjælpemidlet.

Uanset borgerens frie valg af leverandør kan det offentlige tilskud til hjælpemidlet ikke udløses, hvis borgeren vælger et hjælpemiddel, der ikke opfylder de faglige specifikationer og krav til egnethed, som kommunalbestyrelsen har opstillet. Giver kommunalbestyrelsen afslag på en borgers ønsker til et hjælpemiddel, skal dette kunne begrundes sagligt.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i de gældende regler om støtte til reparation og udskiftning af hjælpemidler, hvorefter hjælp til reparation og udskiftning af hjælpemidler ydes efter behov. Hvis der på grund af borgerens frie valg af hjælpemiddel undtagelsesvis skulle blive tale om ekstraordinære dyre eller hyppige reparationer eller hyppigere udskiftninger, vil udgiften hertil skulle afholdes af borgeren selv.

Hjælpemidlet tilhører som udgangspunkt kommunen og skal derfor afleveres til kommunen, når borgeren ikke længere har brug for det. I tilfælde, hvor borgerens merkøb har medført, at hjælpemidlet har fået en generelt forøget anvendelighed også for andre borgere, refunderer kommunen borgerens egenbetaling ved tilbagelevering. Et eksempel, hvor hjælpemidlet har fået en generelt forøget anvendelighed, er, hvor hjælpemidlet grundet borgerens merkøb har fået yderligere funktioner, som andre borgere også kan have glæde af. Muligheden for hel eller delvis refusion af egenbetalingen bortfalder efter 4 år regnet fra købstidspunktet. Egenbetaling på op til 2.500 kr. refunderes ikke. Den særlige regel vedrørende individuelt tilpassede kørestole, jf. § 14 i bekendtgørelse nr. 987 af 6. august 2007 med senere ændring om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, foreslås opretholdt, da sådanne kørestole kan være meget dyre.

Kommunalbestyrelsen skal yde rådgivning om det frie valg af hjælpemidler, herunder om konsekvenserne af at have benyttet retten til frit valg i forhold til tilbagelevering af hjælpemidlet efter endt brug.

Der vil som en konsekvens af lovforslaget blive foretaget ændringer i bekendtgørelse nr. 987 af 6. august 2007, med senere ændring, om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, hvor reglerne om frit valg vil blive udbygget i overensstemmelse med indholdet af lovforslaget. Bekendtgørelsesændringen vil særligt vedrøre selve retten til frit valg, støtte til reparation og udskiftning af hjælpemidler, hvor borgeren har foretaget frit valg og kommunalbestyrelsens refusion af borgerens eventuelle egenbetaling ved frit valg.

Bekendtgørelsesændringerne ligger inden for rammerne af den gældende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 112, hvorefter indenrigs- og socialministeren bl.a. kan fastsætte regler om afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, regler om, i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af ud-

giften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel og regler om, hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse.

Redskaber, der er til fælles brug for personer i et botilbud efter servicelovens kap. 20 eller i en daginstitution, en klub eller en døgninstitution efter servicelovens kap. 7, 8 og 11, eller som i øvrigt er basisinventar i det pågældende botilbud eller den pågældende daginstitution, klub eller døgninstitution, er ikke omfattet af retten til frit valg. Begrundelsen herfor er, at sådanne redskaber, som stilles til rådighed af botilbuddet, daginstitutionen, klubben eller døgninstitutionen, ikke er hjælpemidler i servicelovens forstand. Tilsvarende gælder f.eks. for redskaber, f.eks. lifte eller plejesenge, som er nødvendige af hensyn til de kommunale medarbejders arbejdsmiljø.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse indfører ret til frit valg af anden håndværker i forbindelse med en bevilget boligindretning i forhold til den, som kommunalbestyrelsen har valgt. Desuden vil borgeren kunne vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har bevilget. Bestemmelsen gælder kun for borgere, der er tilkendt hjælp til boligindretning efter § 116, stk. 1. Bestemmelsen fastslår, at de ekstra udgifter, som er forbundet med det frie valg, skal afholdes af borgeren. Det skal fremgå af bevillingsskrivelsen, hvilken specifik boligindretning kommunalbestyrelsen vil yde støtte til, og hvilken håndværker kommunalbestyrelsen har valgt til at udføre arbejdet, således at borgeren på forhånd er bekendt hermed, inden den pågældende tager stilling til spørgsmålet om at benytte retten til frit valg.

Med bestemmelsens indførelse er der ikke tiltænkt nogen ændringer i forhold til spørgsmålet om berettigelse til hjælp til boligindretning.

Borgerens ret til at vælge en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, er betinget af, at den valgte håndværker er faglært og momsregistreret.

Tilsvarende må borgerens ret til at vælge andre materialer til boligindretning end dem, kommunalbestyrelsen har bestemt, gøres betinget af, at de valgte materialer kan sikre, at den bevilgede boligindretning tjener til at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Borgeren betaler selv differencen mellem den udgift, som kommunalbestyrelsen har bevilget til boligindretningen, og det beløb, som de valgte materialer koster, og/eller det beløb, som den valgte håndværker skal have for arbejdets udførelse.

Det påhviler som udgangspunkt borgeren selv at afholde udgifter til almindelig reparation og vedligeholdelse af en bevilget boligindretning. Dette gælder også i de tilfælde, hvor borgeren har benyttet sig af adgangen til frit at vælge håndværker og/eller materialer til boligindretningen. Der kan i særlige tilfælde ydes hjælp til reparation og vedligeholdelse af en bevilget boligindretning, hvis udgiften efter en konkret vurdering må anses som en nødvendig merudgift som følge af funktionsnedsættelsen. I overensstemmelse med gældende ret gives hjælpen da efter servicelovens § 41 om merudgiftsydelse til børn eller servicelovens § 100 om merudgiftsydelse til voksne.

Kommunalbestyrelsen skal yde rådgivning om det frie valg af boligindretning.

Hvis der samtidig med bevillingen af boligindretningen er indgået aftale om tilbagelevering efter endt brug, og borgeren har benyttet sig af retten til frit at vælge andre materialer, end dem kommunalbestyrelsen har bevilget, har kommunalbestyrelsen ikke pligt til at refundere borgeren de ekstra udgifter til materialer, der er afholdt, i forbindelse med tilbageleveringen. Kommunalbestyrelsen må ved indgåelsen af aftalen om tilbagelevering vejlede borgeren herom, så borgeren ved aftalens indgåelse er bekendt med konsekvenserne.

Hvis der samtidig med bevillingen af boligindretningen er indgået aftale om reetablering, har kommunalbestyrelsen alene pligt til at foretage reetablering i forhold til den boligindretning, som kommunalbestyrelsen har ydet hjælp til. Eventuelle yderligere udgifter til reetablering, som måtte være opstået som følge af borgerens frie valg, må borgeren selv afholde.

Det bemærkes herved i forhold til lejelovgivningen, at det følger af lejelovens § 29, stk. 9, at lejeren af en beboelseslejlighed eller et værelse til helårsbeboelse har ret til at foretage boligindretning efter bestemmel-

serne i servicelovens § 116, hvis kommunalbestyrelsen garanterer for betaling af reetableringsudgifter ved lejerens fraflytning. Lejerens ret til at foretage boligindretning i lejemålet er således betinget af, at kommunalbestyrelsen garanterer for reetableringsudgifterne ved fraflytning. Hvis lejeren vælger en anden håndværker til udførelsen af boligindretningen end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, og dette medfører en anden og dyrere løsning end den, som kommunalbestyrelsen har bevilget, kan udlejeren nægte lejeren at få foretaget boligindretningen, da der kun foreligger kommunegaranti for en del af beløbet. Hvis en lejer skal benytte sig af adgangen til frit valg af håndværker, vil det derfor forudsætte, at lejeren kan indgå en aftale med udlejeren

I forhold til reglerne om pant og tilbagebetalingspligt vil det være den boligindretning, som kommunalbestyrelsen har bevilget, der danner grundlag for en vurdering af, om borgeren kan pålægges en tilbagebetalingspligt, og om kommunalbestyrelsens krav kan sikres ved pant i ejendommen. En eventuel værdiforøgelse af ejendommen som følge af borgerens frie valg af andre materialer end dem, kommunalbestyrelsen har bevilget, vil således ikke kunne medregnes i kommunalbestyrelsens krav.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse giver indenrigs- og socialministeren hjemmel til i en bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om adgangen til frit valg i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning. Den bekendtgørelse, som vil blive udstedt, vil ud over at uddybe selve retten til frit valg af boligindretning bl.a. regulere omfanget af kommunalbestyrelsens pligt til reetablering, i hvilket omfang hjælpen kan gøres tilbagebetalingspligtig, når der er foretaget frit valg, samt kommunalbestyrelsens adgang til at sikre tilbagebetalingspligtig hjælp ved pant.

Til nr. 3-4

Der er alene tale om konsekvensændringer.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2010.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009, som ændret senest ved lov nr. xx af xx. xx 2009, foretages følgende ændringer:

1. § 112, stk. 3, affattes således:

”Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale, og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.”

§ 112. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,

2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller

3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 3. For særligt personlige hjælpemidler kan ansøgeren, såfremt den pågældende ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at indkøbe hjælpemidlet og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør. Ved særligt personlige hjælpemidler forstås kørestole, som forudsætter individuel tilpasning og nødvendigvis må benyttes i hovedparten af dagens

timer, ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinskoptisk definerede, varige øjenlidelser. Kørestole, hvortil der er ydet støtte efter denne lov, betragtes som udlån og skal tilbageleveres til kommunen, når brugerne ikke har brug for dem mere.

Stk. 4. Når en ansøger, der er fyldt 18 år, vælger en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen anviser, ydes et tilskud på indtil kr. 5.420 pr. høreapparat, hvis ansøgeren er henvist til høreapparatbehandling af en speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme. Tilskuddet omfatter høreprøve, høreapparat, tilpasning, service og garanti og er inkl. moms. Tilskuddet kan ikke udgøre mere end de faktiske udgifter og kan alene ydes til høreapparater, der udleveres fra en godkendt leverandør.

Stk. 5. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter i en bekendtgørelse regler om sikring af kvaliteten af ydelserne hos private høreapparatleverandører, herunder regler om godkendelse af private leverandører og opkrævning af betaling for omkostninger ved udstedelse og vedligeholdelse af godkendelse.

Stk. 6. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om

1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,

2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,

3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse,

4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og

5) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til

rådighed som led i et botilbud.

§ 116. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Stk. 2. I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp efter stk. 1 ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunalbestyrelsen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov.

Stk. 3. Personer, der modtager social pension, kan ikke få hjælp efter stk. 2, medmindre det drejer sig om personer, der har en hjælpeordning efter § 96.

Stk. 4. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om, i hvilket omfang hjælp efter stk. 1 og 2 skal tilbagebetales, herunder i hvilket omfang det tilbagebetalingspligtige beløb kan sikres ved pant i ejendommen.

2. I § 116 indsættes efter stk. 1, som nye stykker:

”*Stk. 2.* En person, der er tilkendt hjælp efter stk. 1, kan, hvis den pågældende ønsker at benytte en anden håndværker end den, som kommunalbestyrelsen har valgt, vælge selv at lade boligindretningen udføre og få udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have fået udført boligindretningen for hos den af kommunen valgte håndværker. På samme måde kan ansøgeren vælge andre materialer end dem, som kommunalbestyrelsen har anvist.

Stk. 3. Indenrigs- og socialministeren fastsætter nærmere regler om adgangen efter stk. 2, til frit at vælge håndværker og materialer i forbindelse med tilkendelse af hjælp til boligindretning.”

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 116, *stk. 5*, ændres »stk. 2« til: »stk. 4«.

4. I § 116, *stk. 6*, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1, 2 og 4«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

UDKAST